

Të dhëna bazike të lëndës	
Universiteti:	Universiteti “Ukshin Hoti” Prizren
Njësia akademike:	Fakulteti i Shkencave të Jetës dhe Mjedisit
Programi	Agrobiznes
Titulli i lëndës:	Mjediset e Mbrojtura
Niveli:	Bachelor
Statusi lëndës:	Zgjedhore
Viti i studimeve:	3
Numri i orëve në javë:	2+2
Vlera në kredi – ECTS:	6
Koha / lokacioni:	Do të shpallet
Mësimdhënësi i lëndës:	Prof. asoc. dr. Isuf Lushi
Detajet kontaktuese:	Email: isuf.lushi@uni-prizren.com cel:+38349547171
Përshkrimi i lëndës	Lënda Mjediset e Mbrojtura kanë për qëllim të paraqesë prodhimin në mjedise të mbrojtura të produkteve të fruta-perimeve, prodhimet që menaxhohen si zgjedhja e kushteve ekonomike, zbatimin e teknologjive të reja, etj. Detyre kryesore e kësaj lënde është që studentet të njihen me aspekte të ndryshme të kultivimit të pemëve dhe perimeve në mjedise të mbrojtura, në kushte të ndryshme agroekologjike si dhe me kërkesat e tyre ndaj faktorëve ekologjik. Gjithashtu studentet do të njihen me masat agroteknike që aplikohen në prodhimin të fruta perimeve në serra, duke filluar nga fara, fidanët cilësore deri tek vjelja, të cilat masa janë determinante në kuadrin e përcaktimit të rendimentit gjatë prodhimit të produkteve në mjedise të mbrojtura. Pjesë e veçante e këtij moduli do të jenë kushtet mikro dhe makro klimatike në serra, ndërtimi dhe shfrytëzimi i serrave për zhvillimin e ekonomisë së vendit.
Qëllimet e lëndës:	Ky kurse ka për qëllim të paraqesë Prodhimin në mjedise të mbrojtura të produkteve të perimeve dhe pemëve prodhimet që menaxhohen si zgjedhja e kushteve ekonomike, zbatimin e teknologjive të reja, etj. Detyrë kryesore e kësaj lënde është që studentet të njihen me aspekte të ndryshme të kultivimit të perimeve dhe pemëve në mjedise të mbrojtura, në kushte të ndryshme agroekologjike si dhe me kërkesat e tyre ndaj faktorëve ekologjik. Gjithashtu studentet do të njihen me masat agroteknike që aplikohen në prodhimin të fruta perimeve në serra, duke filluar nga fara, fidanët cilësore deri tek vjelja, të cilat masa janë determinante në kuadrin e përcaktimit të rendimentit gjatë prodhimit të produkteve në mjedise të mbrojtura. Pjesë e veçante e këtij moduli do të jenë kushtet mikro dhe makro klimatike në serra, ndërtimi dhe shfrytëzimi i serrave për zhvillimin e ekonomisë së vendit.
Rezultatet e pritura të nxënies:	Pas përfundimit të suksesshëm të ligjëratave, studentët do t'i zhvillojnë shkathtësitë dhe do të jenë në gjendje të : • Njohin mirë kushtet e nevojshme për ngritjen e serrave dhe mjediseve tjera të mbrojtura. • Njohin kërkesat e bimëve ndaj kushteve mikroklimatike në mjedise të mbrojtura.

	• Vlerësojnë masat specifike agroteknike që aplikohen gjatë kultivimit të perimeve në mjedise të mbrojtura • Njohë faktorët për arritjen e rendimenteve të larta si qellim i fundit i kultivimit në mjedise të mbrojtura. • Analizojnë përbërësit cilësore dhe sasior të prodhimeve të fruta perimeve në mjedise të mbrojtura; • Analizojnë aspektet ekonomike të menaxhimit të fermave të prodhimit të produkteve në mjedise të mbrojtura-Serra(tregtimi, promovimi, të ushqyerit, konkurrueshmëria, etj);		
Kontributi në ngarkesën e studentit (gjë që duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënës të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithësej/orë
Ligjërata	2	15	30
Ushtrime teorike/laboratorike	2	15	30
Punë praktike	5	3	15
Kontaktet me mesimdhënësin/konsultimet	1	5	5
Ushtrime në teren	1	5	5
Kollokfiume,seminare	2	2	4
Detyra të shtëpisë	1	5	5
Koha e studimit vetanëk të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	1	15	15
Përgaditja përfundimtare për provim	3	10	30
Koha e kaluar në vlerësim (teste,kuiz,provim final)	8	1	8
Projektet,prezentimet ,etj.	1	3	3
Totali			150 (6 ECTS)
Metodologjia e mesimdhënies:	Ligjërata, diskutime, ushtrime, konsultime, projekte të pavarura, detyra shtëpie, kollokfiume, provime.		
Metodat e vlerësimit:	• Vlerësimi i parë (kollokvium): 20%, • Seminaret ose angazhime tjera: 10%, • Vijimi i rregullt: 10%, • Provimi final: 60%, • Vlerësimi total: 100%		
Literatura			
Literatura bazë:	• Balliu, A. (2012). Mjediset e mbrojtura,Tiranë. • Voci,F.(2000). Serrat dhe mjediset tjera të mbrojtura. Tiranë. • Lushi, I. (2021). Mjediset e Mbrojtura, Prishtinë		
Literatura shtesë:	• Balliu,A. & Kaciu, S.(2003). Kultivimi i Perimeve në Mjediset të Mbrojtura. Tiranë-Prishtinë. • Perimtaria në mjediset të mbrojtura ,(2011). Projekti, Masht/Danida, Prishtinë.		

	• Zajmi, A & Efendija T., Kultivimi i dredhëzes.1996. Prishtinë. • Thomas Sinclair, A. Weiss. (2010). Principles of plant production. • Sinclair T, Gradner F. 1998. Principles of ecology in plant production.	
Plani i dizajnuar i mësimit		
Java	Ligjërata	Ushtrimet
Java e parë:	Hyrje, njohje me lëndën, historiku dhe problemet e mjediseve të mbrojtura në Kosovë.	Shpërndarja e temave mësimore dhe punimet seminarike.
Java e dytë:	Kërkesat për faktorët e mjedisit. Parime të përgjithshme të ndërtimit të serrave-tipet, mbulesat e serrave.	Raste studimore nga tema e javës parë të ligjëratave, punë praktike.
Java e tretë:	Zgjedhja e vendit për ngritjen e serrave. Klasifikimi i mjediseve të mbrojtura(serrave). Ndërtimi i brendshëm. Ngrohja, ftohja e serrave.	Raste studimore nga tema e javës dytë të ligjëratave, punë seminarike.
Java e katërt:	Ujitja dhe të ushqyerit e bimëve në serra.	Raste studimore nga tema e javës tretë të ligjëratave.
Java e pestë:	Zgjedhja e farës cilësore, Substrati në të cilën kultivohen bimët, etj.	Raste studimore nga tema e javës katërt të ligjëratave. Punë seminarike për një grup të studentëve.
Java e gjashtë:	Teknologjia e prodhimit të bimëve në serra. Prodhimi i fidaneve të bimëve.	Raste studimore nga tema e javës pestë të ligjëratave.Prezentim e punimeve seminarike
Java e shtatë:	Kultivimi i perimeve Solanore në mjedise të mbrojtura. Domatja	Raste studimore nga tema e javës gjashtë të ligjëratave.Prezentim i punimeve seminarike
Java e tetë:	Kollokium	Raste studimore nga tema e javës shtatë të ligjëratave. Diskutime në grupe.
Java e nëntë:	Prodhimi i Specit dhe Patëllxhanit në serra	Raste studimore nga tema e javës tetë të ligjëratave, rezultatet e kollokviumit
Java e dhjetë:	Prodhimi i Perimeve të Familjes Bostanore: Prodhimi i Kastravecit dhe Pjeprit në serra.	Raste studimore nga tema e javës nëntë të ligjëratave.
Java e njëmbëdhjetë:	Prodhimi i Shalqinit në tunele të përkohshme.	Raste studimore nga tema e javës dhjetë të ligjëratave. Demonstrim praktik.
Java e dymbëdhjetë:	Prodhimi i Spinaqit, Sallatës dhe Lakrës.	Raste studimore nga tema e javës njëmbëdhjetë të ligjëratave. punë praktike,shembuj praktik lidhur me produktet e fresketa.
Java e trembëdhjetë:	Prodhimi i familjes Apiaceae në serra: Qepa, hudhra, preshti etj	Raste studimore nga tema e javës dymbëdhjetë të ligjëratave.

		Shembuj lidhur me promovimin dhe tregtimin e produkteve
Java e katërbëdhjetë:	Prodhimi i dredhëzës dhe bimëve zbukuruese në Serra.	Vizita studimore ne teren tek prodhuesit në serra.
Java e pesëmbëdhjetë:	Konsulta dhe përgatitje për provim.	Ushtrime dhe konsultime për provim
Politikat akademike dhe rregullat e mirësjelljes:		
▪ Studenti duhet të jetë i ndërgjegjshëm dhe të respektojë institucionin dhe Kodin e etikës. ▪ Studenti duhet të respektojë orarin e ligjëratave, ushtrimeve dhe të jetë i vëmendshëm. ▪ Studenti posedojë dhe paraqesë ID kartën në provime e ndërmjetme dhe provime përfundimtare, ▪ Gjatë hartimit të projekteve të kursit, studenti duhet t'i përmbahet udhëzimet e dhëna nga mësimmshënësi. ▪ Gjatë orës së provimit është i ndaluar përdorimi i celularëve.		